

Comunicació i excomunicació

Josep Iborra

Un amic meu va topetar, l'altre dia, amb l'Església. Em conta que es va acostar a un capellà per demanar-li on parava no sé quina església. Li ho va preguntar en català, però la «resposta» li va arribar en una llengua inventada sobre la marxa, absolutament intel·ligible. Aquest amic, que té un tarannà molt tranquil, li va dir que no l'entenia. Aleshores, el pastor d'ànimes replicà, més o menys, ara en castellà: «pues estamos igual».

L'escena, encara que previsible quant a la nostra realitat sociolingüística, no deixa de ser al·lucinant per la manera tan rabiosament militant en què es va manifestar. El capellà en qüestió, davant el fet d'una llengua que rebutjava, oblidava, no sols la doctrina que ha de predicar en l'exercici del seu ministeri, sinó les normes més elementals d'educació. Si més no, hauria aconseguit una nova pregunta en castellà per part del meu amic —que no és un almogàver— si s'hagués limitat a dir que no l'havia entès. Però no, va fer el numeret, amb tota la mala bava evangèlica toledana, i va formular un estat de la qüestió que no respon, en absolut, a la situació que va crear en aquell moment. Perquè «no estamos igual», ni de bon tros. Supose que no és aquest el cas dels confesionaris, que funcionen amb la llengua d'aquest agressiu subjecte. Ni les

misses, ni els sermons, ni la instrucció militar i escolar, ni tantes coses més que no val la pena, per òbvies, d'enumerar.

No, «no estamos igual». La confusió de llengües, incloent-hi la que aquest ministre de l'Església va inventar amb tanta genialitat, no és altra cosa que la voluntat de no acceptar més llengua que el castellà. Acceptar el català vol dir, per a ell, tornar al càstig de la torre de Babel... Ja no es recorda del llatí o del castellà; i el poble es va passar segles sense saber-ne ni un borrall...

I ara recorde una altra anècdota, de la qual vaig ser jo testimoni —no me la invente, ara, a efectes dialèctics. Un dia em trobava a la sala d'espera de l'aeroport de Barcelona. Una senyoreta deia en diferents llengües l'horari de sortida dels avions. Un senyor que es trobava al meu costat, en sentir l'avís en català, s'exclamà: «¿para què lo dicen en catalán si ya lo entendemos en castellano?» (Després vaig descobrir que l'autor de la remarca era d'Alacant...) Per a

ell —i per a tants més— el català era —ja que tots ens entenem en castellà— una pura redundància: inútil, doncs.

Són dos botons de mostra, ben significatius: dues formes d'estar en contra del català. Que es contradexen, per altra part. Perquè o és de veres que «estamos igual» —que «no nos entendemos»—, o el que passa és que «nos entendemos todos en castellano».

En realitat, les dues argumentacions se sumen a la mateixa operació pancastellanista: som uns irresponsables odiosos que volem retornar a la torre de Babel; i som uns empenyadors entestats a sostenir una llengua innecessària, perquè es superposa gratuïtament a l'altra, que assegura per a tots una comunicació completa.

Amb uns arguments o altres —i amb tots plegats més el «poder»— se'ns nega el pa i la sal: la paraula. Disposem d'alguns espais —ghettos— però, de fet, el dret del «valencià», en els àmbits públics de comunicació, més o menys formals, és ignorat, qüestionat; i, de vegades, circumstancialment, tolerat, o testimonialment acceptat.

«Parlem valencià!» Sí, però va i diuen que no ens entenen, o ens contesten en castellà, o no ens deixen parlar... Excomunicats, doncs: començant per la televisió...

